

De helmkopleguaan (*Laemanctus longipes*) in het terrarium

J.K. Kort
Capelseweg 200
2907 XE
Capelle a/d IJssel

Illustraties van
de auteur.

INLEIDING

Al twee jaar ben ik in het bezit van een paartje helmkopleguanen (*Laemanctus longipes*). Het natuurlijk verspreidingsgebied van deze soort ligt in zuid-Mexico, Guatemala en El Salvador (GRZIMEK, 1971). In de gebieden waar de dieren voorkomen is het klimaat tropisch tot subtropisch.

Bij deze slanke en langpotige dieren loopt de kop naar achter uit in een licht gewelfde helm. Het mannetje heeft een kop-romp-lengte van 12 cm en een totale lengte van 44 cm. Bij het vrouwtje zijn deze afmetingen respectievelijk 14 cm en 58 cm.

Toen ik de dieren kreeg zagen ze er erg slecht uit. Ze waren niet goed verveld en erg mager. Ik heb ze twee maanden in quarantaine gehouden in een bak van 60x40x40 cm (lxbxh). Een spot van 60 W zorgde voor de verwarming en de verlichting. In deze periode besproeide ik de dieren dagelijks met lauw water. Twee maal in de week voegde ik aan het sproeiwater wat vitaminedruppels toe (Dohyfral AD3). De voedseldieren werden voor het voeren bestoven met Carmix en Sporavit. Uit een mestonderzoek kwamen geen bijzonderheden naar voren. Na twee maanden waren de dieren zover opgeknaapt dat ze overgezet konden worden naar het definitieve terrarium.

TERRARIUM

Het terrarium van de helmkopleguanen is een bak van 140x45x165 cm (lxbxh), ingericht met druivestronken, takken van peregomen en kamerplanten zoals *Anthurium*, *Ficus*, *Bromelia*, *Rhaphidophora* en *Sansevieria*.

De bodembedekking is potgrond. Op de grond is een klein waterbassin met een waterval. De verlichting en verwarming bestaat uit een TL-buis van 36 W en twee spots van elk 60 W. De temperatuur onder de lampen schommelt tussen de 35°C en 40°C. 's Nachts daalt de temperatuur tot 15°C. Alle lampen zijn aangesloten op een tijdklok waarmee ik probeer een dag en nachtritme na te bootsen. De TL-buis brandt veertien uur per dag, de spots tien uur.

De medebewoners in het terrarium zijn drie grote daggekko's (*Phelsuma madagascariensis grandis*). De twee soorten verdragen elkaar goed, agressie onderling heb ik nooit gezien.

VOORTPLANTING

Het hele jaar door paren de dieren. Elke paring wordt voorafgegaan door een hevig kopknikken van zowel man als vrouw. Augustus 1987 leek het vrouwtje wat dikker te worden. Half september waren de eieren goed te zien. In oktober at het vrouwtje bijna niets meer. Ze at zelfs geen spinnen, waar ze anders gek op is. In deze periode beet het vrouwtje ook naar het mannetje als deze wilde paren. Aangezien ik in de periode van 17 tot 25 oktober niet thuis was, plaatste ik twee plastic dozen met tuinturf in het terrarium. De bakjes stonden op verschillende hoogtes zodat de temperatuur verschilde.

Bij mijn thuiskomst bleek dat het vrouwtje de eieren niet in een van de bakjes, maar onder een grote steen had gelegd. De vier eieren hadden de volgende afmetingen: ei nr. 1 26x14 mm,

Vrouwelijke
helmkopleguaan.

ei nr. 2 28x12 mm, ei nr. 3 26x15 mm
en ei nr. 4 27x14 mm.

Ik heb ze uit het terrarium gehaald en in twee plastic doosjes met tuinturf gelegd. Deze doosjes heb ik op elkaar in een ander terrarium geplaatst. Het bovenste doosje ontving directe stralingswarmte van een spotje van 40 W, het onderste kreeg warmte van de centrale verwarming die onder het terrarium staat. Overdag schommelde de temperatuur tussen de 27°C en 30°C, 's nachts tussen 15°C en 20°C.

Door regelmatig bevochtigen van de turf bleef de luchtvochtigheid vrij hoog. De eieren groeiden voorspoedig, maar kregen wel een lichtbruine kleur. Na 96 dagen viel ei nr. 4 in, en na opening bleek dat hier een dood jong in zat. Het had een kop-romp-lengte van 4,5 cm en een totale lengte van 17 cm. Ook ei nr. 3 bleek een dood jong te bevatten. In ei nr. 1 kwam op 31-1-88 een opening. Dit ei heb ik open gemaakt. Het bleek een levend jong te bevatten, dat na een half uur stierf. Ei nr. 2 bleek bij opening eveneens een dood jong te bevatten. Alle vier de jongen waren volgroeid.

SLOTOPMERKINGEN

Het is mij niet duidelijk waarom de eieren niet uitgekomen zijn. In Diergaarde Blijdorp zijn eieren bij een constante temperatuur uitgebreed en ook hier kwamen geen levende jongen uit. Dit is de reden waarom ik geprobeerd heb de eieren bij wisselende temperaturen uit te broeden. De eieren hadden een dubbele schaal, die erg taai was. Eventuele reacties op dit artikel en suggesties voor een betere manier van uitbroeden, zou ik graag ontvangen.

Ten slotte wil ik Henk Zwartepoorte bedanken voor zijn adviezen.

LAEMANCTUS LONGIPES IN THE TERRARIUM

Laemactus longipes is a thin, longpawed animal with a helmet-like head. A couple lives in a terrarium together with three *Phelsuma madagascariensis grandis*. The author never saw violent behaviour between these two species. October 1987 four eggs were produced. All eggs were opened after approx. 3 months. Although the hatchlings were fully grown, they were all dead. One of the hatchlings still lived when opening the egg, but died within half an hour.

LITERATUUR

GRZIMEK, B., 1971. Het leven der dieren (6). Reptielen. Het Spectrum, Amsterdam.